WASHINGTON

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 235. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го ЖОВТНЯ 1950. No. 235. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 10, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

МИР З РОСІЄЮ МОЖЛИВИЙ ТІЛЬКИ НА ПІДСТАВІ РІВНОСТИ СИЛ

Ню Йорк, 8 жовтня. — Секретар стейту Дін Ачесон заявив, що зростаюча військова готовість Злучених Держав і інших вільних країн може приневолити провідників Совєтської Росії до якогось поміркування у їхній постанові запанувати над світом. — Американські приготування, як казав Ачесон, не мають воєнних цілей на оці ані не мусять покінчитися війною. Вони навіть не є самі в собі розв'язкою різниць, які запанували між Західним світом і Совєтами. Одначе з поступом у вирівнанні військових нерівностей можна буде довести до переговорів.

Оці думки висловив секретар Ачесон у промові підчас обіду Дому Волі, який відбувся в готелю Комодор з нагоди дев'ятої річниці цеї установи. Підчас обіду вручено Ачесонові нагороду Дому Волі в формі бронзового кружка з написом: „З признанням за відважний і будуючий голос, який веде демократичний світ до об'єднання в боротьбі з тиранією". Нагороду передав іменем Дому Волі амбасадор Ворен Остин, голова американської делегації до Об'єднаних Націй. През. Труман прислав телеграму директорам з гратуляціями за вибір людини, якій вручають нагороду.

У своїй промові до 800 гостей Ачесон отверто сказав, що в теперішньому часі не можливі переговори ані компроміс з росіянами, тому, що між обома половинами світу нема спільних цілей. Одначе в міру зросту сили вільних народів совєтські провідники самі прийдуть до зрозуміння, що їм треба буде щось опустити зі своїх намірів панування над світом. Хоч тепер втікає час, у якому вільні народи можуть зорганізувати таку силу, то це треба робити, не зважаючи на небезпеку, міркував Ачесон. Коли це не буде зроблене, то не тільки зросте небезпека, але може прийти до катаклізму, остерігав секретар.

ТІЛЬКИ 700 АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ НА ОБОРОНУ КОРЕЇ В ПОЧАТКАХ ВІЙНИ.

Асбері Парк, Н. Дж. — Секретар армії, Френк Пейс, виголосив промову на 55 конвенції Жидівських Ветеранів Зл. Держав про початки оборони Кореї перед наїздом комуністів з півночі і виявив, що американська команда вислала тільки 700 озброєних вояків літаками з Японії на допомогу південно-корейській армії. „Тільки горстка вояків з цієї виправи осталися при житті і ті люди можуть розказати, що там діялося. Від себе я можу заявити, що вояки втримували свої становища багато годин проти фантастичних труднощів, а коли вони вкінці відступали, то зробили це тому, що їм забракло амуніції. Крім признання для американської армії секретар Пейс висловив подив для південно-корейської армії, яку переорганізовано після того, як американці почали приїздити в більшій силі.

У СВІТОВІЙ СЕРІЇ БЕЙЗБОЛУ ПЕРЕМОГЛИ ЄНКІ.

Ню Йорк. — Завдяки свому підбивачеви, Н. Фордові, дружина Єнків перемогла дружину Филис у суботнішній грі битого мяча („бейзболу") у Єнкі стадіоні у відношені 5—2. В цей спосіб виграла ця дружина серію світових серій бейзболу з 1950 р. у відношенні 4 до 0. Єнкі втримали свій чемпіонат в бейзболі, який вони осягнули минулого року. Це їх 13 чемпіонат у 17 останніх літах. Єнкі належать до Американської Ліги, Филис до Краєвої Ліги. У стадіоні було приявних 68,098 видців підчас кінцевої гри. Матеріяльний бік гри представляється так: Видців на всіх чотирьох грах було 196,009. Вони заплатили $953,660.03 за квитки при вступі. Податок від квитків виносив $143,050.35. Грачі дістали до розпорядимости між себе $486,371.21.

ВЖЕ НАЗНАЧЕНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ СТАБІЛІЗАТОР

Вашинґтон. През Труман оприлюднив назначення д-ра Алана Валентайна, давнішого президента університету Рочестер, адміністратором Економічної Стабілізації. Це є нова установа, яка має займатися стабілізацією цін і робітничих платень. З ним будуть співпрацювати дві підчинені йому установи з окремими головами. З назначенням адміністратора стабілізації заключають, що незабаром уже появиться оповістка про контролю цін і платень. Обов'язком стабілізатора буде завезти пайкування і все, що буде потрібне до наладнання економічних відносин підчас краєвої необхідности.

ЗАКУПНО ЗБРОЇ НА 500%, А ВИДАТКИ НА АТЛАНТІЙСЬКИЙ ПАКТ ЗРОСЛИ НА 400%

Вашинґтон. — Від вибуху війни в Кореї видатки на закупно зброї для всіх трьох ділянок оборони зросли на 500 відсотків, як це виявив департамент оборони. Закуповують тенки, гармати й інші більші предмети для озброєння армії. Водночас зросли теж видатки озброєння країн з Атлантійського Пакту на 400 відсотків, згідно з недавно складеним пляном поновного озброєння цих держав. Останньої весни, заки ще можна було передбачити зудар на Далекому Сході, армія плянувала видатки $312,000,000 на гармати, тенки, амуніцію, озброєні авта й інші важливі речі. Це мало статися у фіскальному році, який кінчиться 30 червня 1951 р. Тепер ці видатки зросли на $1,650,000,000, цілість досягне суми двох біліонів долярів. Все те було ухвалене Конґресом перед виїздом на вакації. Видатки на Атлантійський Пакт були передбачені до висоти пів біліона в теперішньому році, а тепер вони закроєні на два біліони.

В АМЕРИЦІ

● **Британський автобус** приїде до Канади, а звідси виїде в дорогу до Злучених Держав. Його ціллю буде агітація за посиланням долярів до Англії.

● **На лад слідства** проти газардових грачів в Ню Йорку почали федеральні урядовці переводити слідство в Шікаґо. Там ідеться про вичищення міста з залишків колишньої банди Ал Капона.

● **5,000 так зв. „Національних Банків"** в Америці мали 407 мільйонів чистого зиску впродовж пів року. Це значить на 29 мільйонів більше ніж у попереднім півроці.

● **Незвичайної величини метеор** впав у четвер минулого тижня в середньо-західних стейтах. Його світло можна було бачити на просторі від Нешвил, у стейті Теннессі, до Крофордсвил, у стейті Індіяна.

Генеральна Асамблея О. Н. вирішила Об'єднання Кореї

Лейк Соксес, 9. жовтня. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй прийняла минулої суботи західну пропозицію, якою уповновважнюється ген. Мек Артура, головно-командуючого силами Об'єднаних Націй в Кореї, поробити „всі конечні заходи" для об'єднання Кореї та встановлення одного демократичного режиму під наглядом О. Н. Резолюція є тим самим „тихою згодою" світового парляменту на переступлення аліянтськими військами 38-мої паралелі та окупації Північної Кореї аж до встановлення вільного корейського уряду для цілої країни. Рішення винесено більшістю 47 голосів проти тільки 5 совєтських. Вісім країн, між ними Індія, здержались від голосування. Асамблея рівночасно відкинула совєтську резолюцію з рекомендацією відкликати аліянтські війська до Пусан і тоді почати „переговори" в справі „замирення" Кореї. Негайно після ухвалення резолюції, війська Об'єднаних Націй переступили 38-му паралелю та почали похід на Північну Корею.

„ЗЕЛЕНЕ СВІТЛО" ДЛЯ ОКУПАЦІЇ ПІВНІЧНОЇ КОРЕЇ дала Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй ген. МекАртурові, ухвалюючи західну резолюцію для об'єднання Кореї та встановлення одного демократичного режиму для 30,000,000 корейців. Зазначений стрілкою посередині є американський представник Ворен Р. Остин, в хвилині як він підніс руку, голосуючи в користь історичної резолюції.

ЗАСІДАННЯ РАДИ БЕЗПЕКИ В СПРАВІ ВИБОРУ СЕКРЕТАРЯ О. Н.

Лейк Соксес, 9. жовтня. — Сьогодні має відбутися при замкнених дверях окреме засідання Ради Безпеки, на якому обговорюватиметься вибір генерального секретаря Об'єднаних Націй після того, як з кінцем цього року скінчиться п'ятирічна каденція Тріґве Лі. Досі відомо, що Злучені Держави очолюють рух за перевибором Тріґве Лі, або щонайменше за продовженням його каденції на дальших „дватри" роки. Становище Совєтського Союзу ще невідоме, хоча в останньому комуністична група в О. Н. сильно атакувала Лі за його рішучість проти комуністичної агресії в Кореї.

М'КЛОЙ ОСТЕРІГАЄ СОВЄТІВ ПЕРЕД НАПАДОМ НА НІМЕЧЧИНУ

Франкфурт, Німеччина, 9-го жовтня. — Джан Дж. Мек Клой, американський високий комісар в Німеччині, виголосив тут вчора промову, в якій остерігав Совєтський Союз та його східно-німецького сателіта перед спробою агресії на Західну Німеччину або на Берлін, підкреслюючи західну рішучість та оборонну силу. Промову Мек Клоя передали всі німецькі радіовисильні. Він рівночасно видвигнув проблему німецької участи в загальній західній оборонній підготовці та справу участи німецьких військ в европейській армії, — вважаючи це вже вирішеним фактом. Дещо інший погляд на цю останню справу висловив французький високий комісар Андре Франсуа Понсет, стверджуючи в своїй промові в Бремен, що включення німецьких вояків в европейську армію наступить тільки тоді, як оборонна підготовка та дозброєння західно-европейських країн будуть завершені. Оба високі комісарі інтерпретували на свій лад рішення міністрів закордонних справ трьох західних великодержав на останній конференції в Ню Йорку.

ПРИЇЗДИТЬ ФРАНЦУЗЬКА МІСІЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ ОЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ

Вашинґтон, 8 жовтня. — Французькі технічні знавці вже приїхали до Америки, щоб почати тимчасові переговори в департаменті стейту в справі американської допомоги на поновне озброєння Франції. Розмови почнуться в четвер між секретарем Ачесоном і французьким секретарем оборони Жільом Мош. З ним приїхав ще французький міністер фінансів Моріс Печ, а Дейвид К. Е. Брус, американський амбасадор до Парижа є в дорозі. Знаменне є непорозуміння між Францією й Америкою над повним озброєнням Німеччини для вжиття німецьких дивізій побіч війська держав з Атанлтійського Пакту. Підчас останніх нарад міністрів трьох Великих Потуг у Ню Йорку не дійшло до повної згоди з Францією над поновним озброєнням Німеччини і тоді рішено цю справу перестудіювати основніше. Саме в цій справі приїхала тепер велика французька місія. Після викінчення цих переговорів має ще раз з'їхатися оборонна комісія Організації Атлантійського Пакту для одобрення постанов, які западуть на деперішній конференції.

ТУРЕЧЧИНА ВИБРАНА ЧЛЕНОМ РАДИ БЕЗПЕКИ

Лейк Соксес, 9. жовтня. — Генеральна Асамблея О. Н. вибрала минулої суботи Туреччину на 11-го члена Ради Безпеки, на місце Єгипту, каденція якого закінчиться 31. грудня ц. р. Вибір перейшов більшістю 53 голосів проти 4 після того, як Ливан зголосив свою резигнацію з кандидатури.

СОВЄТИ ЗАТІСНЮЮТЬ ЗАЛІЗНУ ЗАСЛОНУ

Відень, 9-го жовтня. — Совєтський Союз та його сателітські терористичні „народні демократії" поробили цілий ряд дальших заходів для затіснення своєї залізної заслони, щоб зробити її цілком непроникливою навіть для радіохвиль. — Рівночасно з тим, як західні демократії почали приділювати більшу увагу „походові правди" та передавати її з усіх боків на хвилях етеру за залізну заслону, совєтські і сателітські власті почали рівночасно заходи для боротьби проти правди. — Першусього встановлено, що слухання західних радіопередавань вважається там зрадою і найвищим злочином. Знаючи, що ці драконські закони не відстрашать населення від слухання правди з-за кордону, Совєти скасували радіоприймачі з короткими хвилями та поступово касують взагалі приватні радіоприймачі, організуючи на їх місце „колективні", контрольовані з „центру". Тому, що нарід допомагає собі саморобними радіоприймальними апаратами, комуністичні уряди тепер будують сітку спеціяльних радіостанцій, єдиним завданням яких є приглушувати закордонні радіопередачі.

● **Мільйон долярів** на оголошення видасть Американське Медичне Товариство, щоб повести агітацію проти „усуспільнення медицини" — яке пропонує през. Труман. Оголошення погали появлятися від 8. жовтня.

● **Совєтська партійна „Правда"** твердить в оцінці нового видання творів Леніна, що большевики завжди бажали собі миру зі Злученими Державами.

ГАЛСІ ВЗИВАЄ ДО ПІДТРИМКИ РЕВОЛЬТИ В САТЕЛІТСЬКИХ КРАЇНАХ

Асбері Парк, Н. Дж. — Адмірал Фльоти Вилйем Ф. Галсі, промовляючи на зібранні Жидівських Ветеранів Злучених Держав, виявив думку, що Злучені Держави повинні не тільки приготовлятися мілітарно й економічно до негайної війни з комунізмом, але повинні теж шукати способів недопустити до війни.. Це можна зробити в такий спосіб, щоб передавати жителям поза Залізною Заслоною вісти про світове положення. З „тим страшливим монстром (комунізмом) не може прийти до порозуміння, ні до компромісу, ні не можна йому довіряти ані його загодити" — казав адмірал. „Ми не є певні своєї майбутности. Ми не хочемо, ми жахаємося загальної війни. Одначе розум, наше національне існування, вимагають, щоб ми були готові, наче б її вижидали". Після того Галсі заявив: „Словами з наших уст, поштою, по радіо, через телевізію, летючками і загалом усіми засобами, які тільки можна придумати, треба дати людям зпоза Залізної Заслони правдиву картину американського життя. Ми мусимо розбудити в них надію, мусимо заохочувати їх до скинення їхнього ярма, до скинення своїх деспотичних тиранських кровожадчих провідників. Мусимо навчити їх, що насправді значить людська гідність". Ледви адмірал скінчив свою промову, він дістав кровоток з носа і його взяли до шпиталю. Там, після затамування крови його потішили, що це сталося внаслідок перестуди.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ПЕРЕЙШЛИ ПАРАЛЕЛЮ

УЛЬТИМАТ ГЕН. МЕК АРТУРА „ВОСТАННЄ" ЗАКЛИКАЄ ЧЕРВОНИХ ДО КАПІТУЛЯЦІЇ. — ДАЛЬШІ УСПІХИ РЕСПУБЛІКАНЦІВ. — АЛІЯНТСЬКІ ВІЙСЬКА В ОЧІКУВАННІ НАКАЗУ ДО ГОЛОВНОГО НАСТУПУ НА ПІВНІЧН. КОРЕЮ

Токіо, 9. жовтня. — Головнокомандуючий військами Об'єднаних Націй в Кореї, ген. Доґлес Мек Артур, звернувся сьогодні „востаннє" до уряду Північної Кореї зі закликом негайно припинити воєнні дії та зложити зброю, бо в противному випадку він „продовжуватиме таку військову акцію, яку вважатиме за конечну". Це було вже друге домагання ген. Мек Артура до червоних корейців, цим разом звернене до „прем'єра і уряду Північної Кореї". Перше домагання було проголошене в дні 1-го жовтня і звернене до командуючого північно-корейськими силами, але досі воно залишилось без відповіді. Вміжчасі, війська Об'єднаних Націй перейшли 38-му паралелю на її західному секторі і вперше вступили на північно-корейську територію. Республіканські південн - корейські війська перейшли цю паралелю вже раніше на сході і тепер стоять глибоко на комуністичній територеї, продовжуючи з успіхом похід на важливий сухопутний і морський комунікаційний вузол, Вонсан. Домагання ген. Мек Артура до північно-корейських комуністів базується на рішенню Генеральної Асамблеї, що минулої суботи прийняла західну резолюцію щодо „всіх заходів" для замирення і об'єднання Кореї та встановлення одного демократичного режиму. Американські війська, іменно з'єднання Першої Кавалерійської Дивізії, переступили вперше 38-му паралелю в год. 5:14, в суботу пополудні місцевого часу та на північ від здобутого міста Кайсонґ, не натрапляючи на ворожий спротив. Лінію перейшли тільки перші сторожі, тоді як маси американських і британських військ сконцентровані на лінії очікують наказу до остаточного наступу. Тоді, як на заході аліянтські війська ще тільки „пробують терен", на сході південно-корейські сили дійшли до головної ворожої оборонної лінії, на вісім миль перед Вонсан. Республіканська Четверта Дивізія вчора перейшла паралелю ще теж на північ від Сеул. Рівночасно війська, які загналися далеко здовж східного побережжя, тепер почали поширювати свою лінію теж і на захід, щоб забезпечитись перед евентуальним нападом ворога з флангу.

„ДОБЛЕСНА" ВТЕЧА ЧЕРВОНИХ В ПІВНІЧН. КОРЕЇ

На фронті в Північній Кореї, 9. жовтня. — Південно-корейські війська, що вже поверх 200 миль женуть червоних аґресорів здовж східного побережжя, підступивши на вісім миль до міста Вонсан глибоко на ворожій території, з подивом говорять про справді „доблесну" втечу ворога, якого вони не можуть дігнати. Комуністи без бою віддали найкращі природно-оборонні позиції, залишаючи на них в додатку ще й свою зброю, теж важку. Взятий в полон один червоний майор постійно повторює, що він „не розуміє, чому червоне командування не пробує організувати спротиву там, де він міг би мати ще деякі вигляди на успіх.

СОВЄТИ БОЯТЬСЯ СКАЗАТИ НАРОДОВІ ПРАВДУ ПРО ПОРАЗКУ

Варшава, 9. жовтня. — Тоді як сили Об'єднаних Націй вже не тільки звільнили Південну Корею від червоного аґресора, але й почали рішальну акцію для його повного розгромлення на його ж території та як південно-корейські війська вже стоять під Вонсан, Совєти все ще не мають відваги сказати своїм рабам правди та не тільки держать їх в повному невіжестві про положення на фронті, але й продовжують плести небелиці про „перемоги народної армії". Совєтська забріханість досягнула свого вершка в столиці Польщі. Тут на головному майдані поставлено велику мапу Кореї, на якій фронт все ще зазначений там де був перед аліянтською висадкою в Інчон, обмежений до малого мостового причілку в районі Пусан. Рівночасно польські сатирично-гумористичні журнали подають такі, мовляв, американські комунікати з фронту: „Завдяки стратегічним потягненням американського командування, ворог дійшов до океану на півдні, не натрапивши на американські війська". Або: „Пусан. Прекрасна погода. Американські війська вправляються в пливанні". — Або: „Завдяки американському постачанню та десантним діям пощастило перенести воєнні дії на територію Японії, де мають бути вирішені цьогорічні змагання у військових бігах на далеку віддаль". І т. д. Так комуністи інформують своє населення.

ПОЛЬЩА ВІДКИНУЛА НІМЕЦЬКИЙ ПРОТЕСТ В СПРАВІ КОРДОНУ

Берлін, 9. жовтня. — Місцева польська військова місія відкинула вчора західно-німецький протест проти договору в справі польсько-німецького кордону, підписаного недавно між Польщею і маріонетковим урядом Східної Німеччини. Договір, як відомо, встановляє східно-німецький кордон на лінії Одри-Нісси та віддає Польщі величезні східно-німецькі території. Діючий голова польської місії, полк. Губерт Міллер, відкинув протест, відмовляючи західно - німецькому урядові права інтервеніювати в цій справі та називаючи його інтервенцію „чистою провокацією", яка не заслуговує на увагу. Західно-німецький протест, підписаний канцлером — д-ром Аденауером, був переданий польській місії минулого тижня, про що були поінформовані західні окупаційні власті, як теж совєтський командант та інші закордонні місії. В ноті заперечується важність договору, стверджуючи, що кінцеве вирішення польсько-німецького кордону може бути встановлене тільки мировим договором.

В СВІТІ

● **Американські літаки** спостерегли в лісах недалеко комуно-корейської столиці Пйонґянґ групу около 2,000 осіб, що можуть бути американськими вояками, які втікли з комуністичного полону. Авіяція плянує акцію, щоб допомогти їм.

● **Політичний Комітет** Генеральної Асамблеї О. Н. сьогодні розглядає пропозицію Америки, метою якої є вможливити негайну акцію О. Н. проти агресії з оминенням совєтського вета в Раді Безпеки.

● **У французькій місцевості О** — вибухло дві гранати під час промови секретаря комуністичної партії Жака Дукльоса. Десять осіб було поранених.

● **Мароканські комуністи** у Франції демонстрували вчора в місті Бордо проти приїзду мароканського султана Сіді Могаммеда Бен Юсефа. Місцева поліція з трудом розігнала демонстрантів.

● **Великий землетрус** в Індії в серпні змінив цілком топографію 15,000 квадратних миль в провінції Ассам. Цілком зникли старі гори і появились нові.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОРА НА РОЗМАХ

Невдоволення з нашого народного життя, яке є випливом бажання активности і змагання до кращого й ліпшого; є позитивним явищем. Теж добрий знак, як тоді, коли піднімаються голоси конструктивної критики, рівночасно відчувається, що в душі свідомішої частини нашого громадянства є справжнє бажання піднести наше життя на вищий ступінь. Нам здається, що якраз так є, та що якраз тому є й можливості здійснити добрі заміри. До того — а це дуже важне — наші нові й високовартісні сили вже краще визнаються на американських відносинах і зачинають потрохи відрізняти фантазії від дійсності. Вони вже набрали деякого досвіду і тому тепер легше буде старому американському поколінню з ними говорити і до реального заключення приходити. Ці нові сили пізнали вже дещо з психіки тут родженого нашого покоління, що теж дуже важне, бо без співпраці з тут родженими і вихованими, годі думати про якісь більші осяги, наприклад, в політичній ділянці, а навіть і в культурній. Наше завдання дійти до впливових американських кол та познайомити з українською культурою і визвольними змаганнями українського народу якнайширший американський загал. Без тут роджених наших сил ми цього ніяк не осягнемо в таких розмірах, якби ми собі цього бажали.

Мрій було багато й в старого покоління американських українців. Без тих мрій не було б того чуда, що з нами сталося. Бо це, що ми зорганізувались на американській землі як українська національна спільнота і як така вдержались, є справжнім чудом. Ніяка друга етнічна група в Америці не мала до переборення так багато труднощів, що їх мала українська, імені якої ніхто не хотів визнати та якій треба було добиватись з величезним трудом навіть — Церкви. Хто ж це перемагав, хто клав організаційні основи під наше церковне й народне життя, хто вів школи, хори, скликав віча, видавав книжки і газети? Маленька горстка! Не була б вона цього доконала, якби в серцях тих старих піонірів, що вже в гробах, не було великої любови і прямо святого відношення до свого рідного, до своєї рідної церкви і до своєї рідної землі. Та це вже належить до історії. Сьогодні маємо між собою багато тисяч зі свіжим подувом рідної землі й з новим запалом до праці для тих ідеалів, що нам найдорожчі. Тому саме маємо можливості видати з себе багато більше, як було досі, як під оглядом політичним, так і культурним.

Щоб так сталось, треба пам'ятати, що ми в Америці, а не у Львові чи Києві, та що це, що було, наприклад, добре в Галичині, тут нездійсниме. Не треба теж надто покладатись на „центри". Америка це така країна, громадяни якої дуже бояться „центрів". Кожний стейт, кожна громада боронить своєї автономії. „Центр" в понятті старих американців звучає а то й вбиває ініціятиву загалу, тому вони й нині так бояться надто великого централізму в Вашингтоні. Таке є і в громадсько-культурному житті. Це не значить, що тут хаос. Тут тільки люблять почуватись господарями на своїх місцях і мати довір'я до своєї власної ініціятиви, вважаючи, що це є властивою спонукою до великих діл, сума яких є творчістю нації.

Теж і наше українське життя в Америці плистиме таким життям. Є тут старі центри, можливо повстануть і нові. Але громади — найважніше. Знов творче життя буде там, у тій громаді й організації, де будуть творчі й жертвенні люди.

Деспотизм підставою російського імперіялізму

В американських писаннях про Росію подибуємо часто цитати з історії Росії, написаної В. О. Ключевським, автором пять - томового твору „Курс русской истории" з другої половини XIX. сторіччя. Інтересне, що цю історію перевидало в Москві в 1937 р. „Государственное Социально-Экономическое Издательство", отже вже за большевицького режиму, хоч Ключевський писав її за царських часів. В Америці перевидала його в 1948 р. накладня Братів Едвардстів з Ан Арбор, Миш. як фото-літографічну репродукцію — отже не в перекладі, а оригінальній російській мові.

У вступі до видання з 1937 р. поміщений короткий життєпис Василя О. Ключевського (1841-1911), якого схарактеризовано як історика Росії з того часу, коли вона вступила „в систему російського імперіялізму" у противенстві до Історії Соловєва, який дав тільки початок до російської „буржуазної історіографії".

У творі „Курс русской истории" Ключевський звертає увагу більше на громадський рух у противенстві до подвигів володарів і присвячує майже цілий другий том владі царя Івана IV. (Лютого) та його боротьбі з боярством. У деяких істориків ця боротьба представлена як змагання до приборкання анархістичних напрямків боярства одначе Ключевський твердить, що ця боротьба царя не йшла проти політичних напрямків боярства, а тільки проти адміністраційних урядників, якими були бояри.

Цю боротьбу характеризує автор „Курсу" доволі досадно: „Цар піднявся поголовного винищення боярства, праворуки своєї адміністрації. Боротьба відчувалась його від цієї кляси, без якої він не міг обійтися, а ця кляса терпить і мовчить, боїться й тільки роздумує, як утекти на Литву. Жорстокий цар проливає теж і небоярську кров. На всю країну кидається зграя опричників, узаконених умундурованих анархістів, які обурювали християнські почування суспільства, але й це суспільство терпить і мовчить. Туга й ненависть, як пише тогочасний письменник, піднялися в країні проти царя. Люди чули огірчення, нарікали, одначе не спромоглися на протест. Тільки митрополит обізвався за своє стадо, але він швидко замовк під насиллям. Виглядало, що одна сторона втратила почуття страху й відповідальности за свою сваволю, а друга, многомільйонова сторона, забула, де є межа терпіння й почуття болю. Вона застигла від страху перед небезпекою, яка йшла від шости-тисячної товпи безстидників, що звила собі гніздо в Александрівській оселі".

Як причину такого отупіння подає Ключевський потребу оборони країни перед зовнішним ворогом. „Так творилось Московське государство. Воно творилося важко й поволі. Ми тепер ледви можемо зрозуміти, а ще менше можемо відчути, які жертви складано для народного (державного) добра, для якого люди жертвували особисте існування".

Хоч як важко було зрозуміти освіченої російській верстві з часів Ключевського ментальне наставлення освіченої верстви (боярства) з часів Івана Лютого (1530-1584), то ще важче приходиться сучасному громадянству розуміти наставлення теперішньої освіченої верстви російського громадянства до жорстокостей сповнюваних кремлівськими деспотами під імям „народні" справи. Навіть високо освічені росіяни закордоном Росії не тільки потурають, а то й виправдують винищування комуністами самостійницьких змагань немосковських народів, якщо ці народи змагають до свого визволення дорогою відокремлення від деспотів, хоч ці освічені росіяни бачуть ясно, що іншого шляху для визволення народів і самої Росії нема.

З історії Ключевського кожному стає ясно, що оправдуванням своїх жорстокостей потребою оборони держави перед зовнішним ворогом російські царі вщепили російському народові згодом переконання, що й поширення кордонів держави потрібне теж для її оборони. Це слідно з вичерпного представлення Ключевським (у третьому томі) прилучення України до Росії, яке, як він каже, „втягнуло государство в нову боротьбу з Польщею і так повстало нове питання українське („малоросійське"), одначе далеко складніше ніж старі порахунки за Смоленськ і північні землі між Москвою й Речипосполитою. Він теж каже, що „українське питання було вихідною точкою закордонної московської політики від половини XVII. сторіччя і воно обертає нас (росіян до історії Західної Руси".

Такою тактикою довели царі до утотожнювання добра російської держави з добром російського народу, хоч ця держава давила свій власний нарід не гірше від чужого наїзника. Отже зовсім слушно сказано на вступі до перевиданих „Курсів", що Ключевський це історик Росії з часів, коли вона вступила в „систему російського імперіялізму".

Російські комуністи не тільки, що перебрали давню тактику російських царів-деспотів та імперіялістів, але її ще загострили та удосконалили і спрямували на підбій цілого світу.

Треба нового змісту і нових метод

В українській пресі на терені ЗДА повторюються часто голоси про те, що наша громадськість останніми роками не дописує в активності й жертвенности. На зборах, нарадах, вічах, на яких колись появлялися сотні людей, приходять тепер десятки; збірки, що давно були джерелом великих фондів, тепер постійно не дописують. Всіх застановляють причини таких явищ. Одні бачать в тому природний заник українських патріотичних почувань через довголітню відірваність від Батьківщини; інші неатракційність української справи; ще інші прихід нової, наймогутнішої з дотеперішних хвилі еміграції, що принесла зі собою різні розходження, спори, суперечності тощо. Мовиться, давня еміграція ждала від нової життєдайного подиху рідної землі, відгомону визвольних боїв, оживленого пережування революційної тематики, — а це прийшли різні ізми, що принесли зі собою різні чудотворні політичні рецепти, між якими першою є: знищ за всяку ціну свого українського противника.

В цих думках є напевно потрошки правди. Але головні причини занику активности лежать деінде. Мабуть найпершою з них є зміст і методи нашої громадської роботи на цьому терені. Цей зміст і ці методи в дуже великій мірі не відповідають теперішнім потребам. Українська громада на терені ЗДА протягом останнього десятиріччя перейшла не малий процес розвитку. Пережиування і досвіди з часів другої світової війни й після неї врізьбили глибокі карби на духовому обличчі цієї громади. Видатно збільшився круг її заінтересувань, а так само збільшилися дуже вимоги у відношенні не лише змісту, але методи і техніки громадської роботи.

Напр. колись у культурно-освітній ділянці вистачали аматорські імпрези з давньою побутовщиною, а тепер ці речі переживаються присмно, але вони нікого не полонюють. Колись в наших товариствах кільнадесять тоненьких книжечок творили цілу бібліотеку, тепер люди домагаються справжніх бібліотек, в яких були би кращі зразки нашої і чужих літератур. Колись український газеті вистачала сама українська мова, а тепер масовий читач постійно збільшає свої вимоги до змісту. Колись „Народний Дім" у якійсь місцевині був найвищим ідеалом, а тепер висувають вимоги здвигнути монументальний „Дім Української Культури".

Таке саме в інших ділянках. Колись найвищим патріотизмом було дати під оплески пару десятків долярів на громадську роботу, або на визвольну боротьбу в краю. Сьогодні громадянин крім датку, який він дає, що є самозрозуміло і невідхильною потрібною річчю, хоче знати думки, ідеї, засоби цієї боротьби. Він хоче активно співпрацювати, він хоче дати туди не лише пасивний матеріяльний, але теж і інші вклади.

Він не завжди це каже, він бо у великій мірі не усвідомив собі цього, але це в ньому є воно живе і воно впливає на його поставу й кроки. І коли він сьогодні не завжки знаходить відповіді на хвилюючі його питання, то не знаходить він і задоволення в роботі й поволі почнає відтягатися.

Маємо до діла з явищем дуже подібним до процесу розвитку роботи на Рідних Землях в „Просвіті". Просвітянська робота мала декілька стадій. Перший етап після першої світової війни був характеристичний масовим розгорненням аматорсько-драматичних кружків, кружків плекання хорового мистецтва, розгортання діяльности спрямованій на будження й закріплювання національної свідомости. І це якраз повністю відповідало потребі тодішньої доби. Тому найкращий і найактивніший елемент без винятків втягався в цю роботу. Коли ж після пару років, може десятка років, процес розвитку посунувся вперед, те, що

(Докінчення на стор. 3-тій)

СОВЄТСЬКА БУРЖУАЗІЯ

(л.) В Росії панує не робітнича кляса, але нова буржуазія урядників. В Росії не усунено клясового суспільства, але наново збудовано його.

Проте кожного, хто цікавиться відносинами в Росії, мусить інтересувати питання, як це воно дійшло до того, що Росія, яка в 1917 р. подавала найкращі надії для людства, сьогодні стала його прокляттям. На це питання дає відповідь Борис Майснер, керівник дослідчої комісії міжнародного права при університеті в Гамбургзі в солідній студії, поміщеній нещодавно в науковому журналі „Europa Archiv", з якою хочемо читача коротко заназнайомити.

Основна помилка наслідників Леніна полягала в тому, що вони думали, що усунуть зі скасуванням приватної власности на засоби продукції також і клясовий поділ. Тимчасом, як водночас поділено ієрархічно публичну організацію продукції, тоді всяка контроля народних мас відпала та настала централізація, політична управа з надзвичайними правами влади. Цим відчинено настієж двері новому клясовому поділові.

Одною з найважніших причин соціяльного перегрупування було пересунення населення до міст, як наслідок індустріялізації. Міське населення в Совєтській Росії зросло в тринадцяти роках від 1926 до 1939 із 26,3 мільйонів на 55,9 мільйонів, себто на 112,5 процент. На такий приріст потребувала Америка від 1900 до 1930 тридцять років, а Англія від 1871 до 1931 шістьдесять років. Нечуваний зріст міського населення доконався не зростом самого населення по містах, але наслідком припливу населення із сіл. З урбанізацією населення зв'язане було водночас зісільщення міста. Накопичення таких велитенських людських мас по містах при браку помешкань, при недостатнім харчуванні та недостатнім заосмотренні в засоби запотребування, мусіло необхідно спричинити загальний спад життєвого стану. Вже в 1927-28 мешкальний простір на особу виносив 6 квадр. метри. Як візьмемо на увагу, що в такому бідному місті як Відень мешкальний простір на дві особи виносить 35 квадр. метрів, так тоді ясно побачимо, в яких мешкальних злиднях живуть російські маси.

І колективізація сільського господарства не розв'язала проблему недостатнього харчування. Зі зростом сільсько-господарської продукції спадала автоматично заробітна плата робітника.

Водночас із тим процесом доконувалася переміна верстви міських урядовців в окрему клясу „інтелігенції". До цієї керівної соціяльної кляси належать побіч технократії і господарської бюрократії, функціонарі міської поліції, державної управи та командирі та урядовці армії. Вона забезпечила собі соціяльне становище влади, усуваючи робітництво цілком від політичного проводу.

(Докінчення на стор. 3-тій)

М. М.

З-ПІД БІЛОГО СОНЦЯ ДО СРІБНИХ ЗІР

13)

Де-які з них навіть вже знали, де яка з нас працює, і зупинюючись біля того, чи ін. шпиталю кричали в слід різні побажання. Знаючи, що я працюю в педеатричному відділі мені або наказували „добре берегти наших дітей", або бажали, щоб діти не плакали і мені сьогодня легко працювалось. Часом траплялося, що ще хтось ранком очікував автобуса, а щоб не скучати, то заводились балачки.

Памятаю одного дуже непогожого дня й ще саме на Новий Рік, зо мною розбалакалась якась старша жінка. Коли вона дізналась, що я лише недавно приїхала до Америки і працюю в шпиталі та ще й з слабими на поліо дітьми, то її здивованню не було краю. Вона казала, що напевне я якась особлива жінка з великою волею до доброго діла і з великою самопосвятою, що пішла працювати з такими слабими дітьми, бо не кожна американська, тут рожена, жінка, зважиться на таку працю.

Казала, що сама колись ходила за власним слабим сином і знає як то тяжко, але ж то був свій рідний,наскільки ж тяжче з чужими? Нарешті запитала моє імення і сказала, що завше буде за мене Богу молитися, і все дякувала мені, і благословляла. Такі випадки і дивували мене і підкріпляли мою енергію і запал до праці. Так само і в шпиталі, хоч треба було мати і дуже міцні нерви, щоб навіть дивитись на ту тяжку карвину покалічених хоробою дітей і навсе прикутих до ліжка (я знаю вже скільки випадків, коли люди, що вперше входили до тої залі, де я працюю, умлівали від того, що їм доводилось побачити), щоби зносити верещання слабих і розбешених, крики і плач, коли починалося їх загортання в горячі оклади „сестри Кені", або масаж, і треба було мати сильні мязи підіймати й обертати спаралізованих, але якось і страх і утома зникали, коли маленька Сюзі хвалилася, що вона вже може краще ходити і дякувала, що я її так гарно доглядаю та просила мою адресу, щоб прийти до мене і помогти мені в хатній роботі, або маленький кучерявий Мартинко не відпускав мене доти, поки не встигав якось поцілувати мене „надобраніч" і перекрети, що коли він виросте, то жениться тільки зі своєю мамою і зі мною, бо ми найкращі за всіх других... Найбільше мені довелось помучитись і „повоювати" з дітьми за їжу. Взагалі, після голодного і холодного Китаю, після того, що з знала діється в повоєнній Европі та і на нашій великомученій Україні, мене вразило американське багатство і... марнотравство. Коли ми приїхали до Сан Франціско і побачили цілі часописи на вулиці і скрізь покинуті, чудесні дошки, шматки дерева, заліза то ми не тільки дивувалися, а просто мимоволі нагинались, щоб піднести і взяти „додому на розпал", а далі відшарпували руку, бо пригадували, що ми не в Китаю і більше не готуємо на маленькій черепині чи залізній грубці — „хібач", до якої треба було стрпати і паперу і трісок і вугля і яка вкривала і нас і хату копотом і попілами, а маємо тепер газ і електрику. Але нас просто боліло дивитись як таке добро пропадає коли в Китаю цілі полки дітей з ранна до смеркання ходять вулицями і полями з граблями і гачками в руках, щоб хоч якусь буряну нашкребати, якусь тріску чи прутик дістати і при тому загріти води і себе трошки. А ще більше боліло мене дивитись, як в шпиталі цілі таци чудового білого хліба, цілі полумиски недоторкнутої страви викидались в „гарбедж", я вважала це просто гріхом робити так, коли мільйони людей голодувало і в Европі і Азії. Я уявляла собі яке б щастя дали людям сухарі, з того хліба, що тонами щоденно марнувався по шпиталях тільки, а скільки ще марнувалось по ресторанах, школам і т. п.? Я не могла дивитись як діти на вулицях і парках кидали на землю цілі прекрасні сандвічі, тісточка. Я навіть ніде не бачила голодного пса чи кота, навіть горобці, чи якісь чорні птиці, як звичайна чи малі ворони, не дзьобали білого хліба і „папкорн", а чекали... „айскріму", і то тільки винили розтоплену „юшечку" солоденьку, не доторкаючи той рурки з тіста чи „кона", в яких той айскрім знаходиться. Щож казати про дітей? Як вже вони всім пересичені, а особливо слабі діти, яких і батьки і шпиталь не знають вже як і потішити, чим зацікавити. І от почалась моя мука з годованням дітей. Треба було неодмінно „згодувати" такій то дитині скількито „кальорій", а та дитина не хотіла і рота розкрити. Ні прпрохування, ні пояснення, що як не буде їсти, то не одужає не помагали. Тоді я, на перекір заборони головної норси, почала таких дітей сварити і казати їм, що це просто гріх, що вони, бо стільки є на світі нещасних голодних діток, які б були щасливі дістати хоч окрушинки їх сніданку, розказувала про голодних китайчиків і голодних українських дітей в таборах і що багато з тих бідних дітей не тільки не коштували, а навіть не бачили ніколи тих прекрасних овочів, як помаранчі, банани, ананаси, які ви вередуючи, кидаєте на підлогу, навіть не дотуливши того добра до своїх уст. Після цієї „лекції" були знаменні наслідки: на другий день мисочки з кашею були вилизані, банани зїджені, тости вже всім дуже смакували, а запити та і сипалися: „чи їли би китайчики тости, чи могла б українська дівчинка з'їсти аж два банани зразу, чи українські хлопчики їдять тільки жовток, чи і білок теж?" — ну, певне, що моя відповідь запевняла, що їдять обовязково і білок, і мясо, і рибу (самі нелюбимі страви наших слабих дітей), щоб мати добрі мязи і добре їздили на конях, бо українські хлопці, як американські, хочуть бути чудовими „кавбоями" - козаками. Після цього всіх найгірше впертих, тих що не хотіли їсти, віддавали мені з коротким наказом: „зробіть, щоб їли".

Никон Немирон

З приводу „Визвольників"

Ті, що прожили якийсь час під совєтською окупацією в 1939-41 рр. в Галичині, прочитали в „Свободі" (ч.ч. 92-114, від 22 квітня по 18 травень) уривок автобіографічної повісті заслуженого в Старому Краю рідношкільного діяча **Льва Ясінчука** п. з. „Визвольники" з неменшим зацікавленням як раніше спогади одного з перших совєтських в'язнів б. редактора „Діла" д-ра Івана Німчука. Очевидно, в повісті може письменник по своїй вподобі творити дієві особи, але, якщо він наводить дійсні особи, то в тому випадку слід у мемуарній повісті триматись історичної правди. Саме в оповіданні Льва Ясінчука трапилася вислідок його непоінформованности одна помилка, коли він, згадуючи про пок. д-ра Романа Зубика написав („Свобода" з 28 квітня, ч. 97), що після участи в дискусії цього історика на маґістерських лекціях совєтських пропаґандистів „на другий день рано вже ніхто не бачив його у Львові" Саме на другий день після цієї дискусії заходив д-р Зубик до установи, де працював автор цих рядків. Там справді звертав йому увагу один старий професор, щоб він непотрібно не викликував на себе нагінки НКВД. Зубик пояснив авторові цих рядків, що він іронізував з національної рівноправности в СССР, бо, мовляв, якщо є рівноправність, то чому всюди величають Калініна, а про „нашого" Корнійця (тогочасного голову уряду УСРР) ніхто не згадує, з Києва говорить радіо по українськи й „по російськи, а з Москви тільки по російськи, чому в Києві допускають російську мову, в Москві не допускають української?

Востаннє бачився я з д-ром Зубиком останнього дня 1939 р. Була це неділя перед Новим Роком і тому з наказу совєтської влади у всіх установах мала вестись праця. Я не пішов до праці, тому, що день передтим я довідався, що мене може кожної хвилини стрінути прикра несподіванка й тому я рішив залишити своє помешкання й не йти до праці. Приготовляючись до втечі на Захід, я крадькома ходив до знайомих. Д-ра Зубика стрінув я припадково на вул. Зиблікевича й коли оповів йому про свій намір, він сам занепокоївся, а згодом зайшов навіть до директора установи, в якій працював від половини грудня, та виявив йому мій намір. Цей спершу збентежився, але згодом успокоївся, бо пригадав собі висловлену йому вже раніше пересторогу проф. Студинського про неминучий арешт автора цих рядків.

Про дальшу долю д-ра Зубика довідуємося з останньої „Хроніки Наук. Т-ва ім. Шевченка за часи від 25. 6. 1939 — 15. 3. 1949" (Мюнхен 1949), де читаємо (стор. 6): „На день 14. 1. 1940 р. Виділові доручено скликати Загальні Збори і незгідно із статутом примушено винести ухвалу про розв'язання Товариства... Д-ра Романа Зубика, який голосував проти ліквідації НТШ, арештували й згодом він загинув з рук НКВД".

НТШ у Львові було перемінено в філію Академії Наук УСРР. Цю реорганізацію переводили „відпоручники" останньої. Копиця, що виголошував доповіді в маґістраті, та літературний критик Ілля Стебун, що на початку німецько-совєтської війни 1941 р. явився в Київській Академії Наук УСРР в уніформі комбрига (командира бригади); Копиця прислугувався совєтській владі тим, що перед її евакуацією з Києва нищив машинки до писання в Академії, щоб вони не дісталися в руки ворога. В часі осуджування письменників-„космополітів" єврейського походження на Україні зараховано до них також Стебуна, якого первісне прізвище було Катувльсон.

Для читачів цікаві будуть заяви Копиці й Стебуна щодо „грішних" науковців. Коли проф. Студинський вернувся в другій половині листопада 1939 з Москви, прийшов Копиця до тогочасного професора „учбової частини" львівського університету в справі скликання мітінґу львівських науковців на університеті і глядячи йому увічі між іншим сказав: „Ось вернувся проф. Студинський з Москви і привіз для вас — науковців від тов. Сталіна радісну вістку, що він прощає всім науковцям усі їхні протирадянські гріхи, тільки, щоб вони на майбутнє не грішили". Але Студинський, що прибув на цей мітінґ у найбільшій галі львівського університету (т. зв. колеґіюм максімум) вже довго після його початку й серед оплесків заняв місце в президії, нічого не говорив про це „прощення" Сталіна, тільки говорячи про останнього назвав його „сам учений", згадував про большевицькі хрестини, на які запрошено його бути „кумом" і його „похресника" названо на його честь „Кирилом Осиповичем Студинським", врешті веселе радісне життя студіюючої молоді в СССР, де всі дістають стипендії, хіба ті, що не хочуть, пишуть прохання, щоб їм влада не давала. Коли за день прибула з Москви комісія в справі реорганізації львівського університету на совєтський лад, поляк проф. Кшеменецький — ботанік питав її членів у часі їхніх оглядин ботанічних збірок, чи це правда те, що говорив проф. Студинський про студентів у СССР, вони замісць відповіді щиро розсміялися з перехвалки Студинського. Справді на кошт уряду є удержувані студентські гуртожитки, куди приймається благонадійну з совєтського становища молодь. Але бувають випадки, що дістаються туди діти „ворогів" совєтського режіму; ось автор цих рядків мав нагоду стрінути в 1941 на Придніпрянщині інженера, якого батька священика вбили большевики ще в 1922 р., він хлопцем подався на Донбас і там працював спершу чорним робітником під прибраним прізвищем, згодом як робітник пішов студіювати до середньої школи-технікуму, згодом до вищої технічної школи. На початку німецько-совєтської війни покликали його до війська і як інтеліґентові віддали провід над відділом 300 солдатів, з якими він при першій нагоді покинув большевицькі позиції, пам'ятаючи про смерть свого батька з їхніх рук.

Стебун задзвонив останньої середи в листопаді 1939 до проректора „учбової частини" й просив зайти до його мешкання в кімнаті ч. 8 в „Народній Гостинниці" при вул. Косцюшка у Львові в годині 8-ій вечором. Коли цей прийшов, застав у Стебуна м-ра Семена Стефаника, з яким обговорював він справу перевидання творів його батька і пропонував поїздку до Києва разом з ним; кімната Стебуна була завалена галицькими виданнями, серед яких кидалися увічі книжки донцовського „Вістника". Коли новий гість представився Стебунові, він розпрощався з Стефаником і почав з ним розмову. Розпочав від справи реорганізації НТШ на філію Академії Наук УСРР, при якій буде створений інститут історії України. Розглянувши біографії і бібліографії праць дійсних членів НТШ Стебун уважає свого співрозмовця найповажнішим кандидатом на керівника цього інституту з огляду на його поважну наукову й громадську діяльність; тільки одна є перешкода: поборювання ним проф. С. на грунті НТШ за його радянофільство. Коли Стебун бачив, що його співрозмовець не відмовляється від цього „гріха" признав йому цивільну відвагу й заявив, що він на основі розгляду матеріялів і оповідань декого з місцевих прийшов до переконання, що за ним крився гурт людей і почав декого називати. На це дістав відповідь: „Товаришу Стебун, ви самі признаєте мені цивільну відвагу, отже мене маєте перед собою і мене судіть!" На це Стебун: „Ось така ваша галицька етика. У нас радянська влада прощає гріхи й найбільшому грішникові, але той грішник повинен глянути критично не тільки на своє минуле, але й на минуле інших". Після того зійшла балачка на співробітництво в донцовському „Вістнику" та на ширення культу Тютюнника в ньому. Закінчив Стебун такими словами: „Досить! уже пізна пора. Ви займаєте тепер високе становище, не виключене, що займете ще вище. Але знайте те, що скорше чи пізніше ви мусите зложити заяву, в якій мусите глянути критично на своє минуле. Чим скорше ви це зробите, тим для вас краще".

(Дальше буде).

ПІСЛЯ „ОСТАННЬОЇ ПУБЛИЧНОЇ АВДІЄНЦІЇ З ДІВОЮ МАРІЄЮ" фармерка Марія Ван Гуф (зліва) зімліла і дістає першу допомогу перед своєю фармою в місцевості Несідаг, Висконсин. Її твердження, що їй появляється Мати Божа розійшлися швидко по околиці та стягали тисячі вірників. Фармерка твердить, що це була вже восьма і остання поява Матері Божої. При участі около 30,000 осіб, деякі з яких клячать в молитві перед статуєю (направо), фармерка „розмовляла" з Пречистою Дівою. Церковні кола ще не з'ясували свого становища до цеї події.

Совєтська буржуазія

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Як чисельне воно? В 1949 був приблизно такий поділ: „інтеліґенції" в місті й на селі було 15 до 16 мільйонів, ручних робітників в державному й кооперативному секторі 21 до 22 мільйонів, селян і сільських робітників 42 до 44 мільйонів. Процентово кляса урядовців виносила 19.5%, кляса ручних робітників 26.7% ,і селянська кляса 53.8%. Тільки кожний п'ятий з фахових совєтських громадян, отож дуже мала меншість, належить до керівної кляси. Не зараховано сюди 10 до 12 мільйонів примусових робітників, яких соціяльноекономічну функцію як „резервової армії державних невільників" не можна переочувати. Її існування вказує кожному совєтському громадянинові небезпеку, що він у кожному часі може попасти в її ряди. Цим робиться постійний тиск на умови праці совєтської системи праці, побудованої на обов'язку праці.

Як же ж ділиться соціяльний продукт на різні кляси? Вже перед другою світовою війною приналежні до „інтеліґенції" приблизно 30 до 35% його, робітники 33% і селяни 29%. На примусових робітників припадав два до три% його. При цьому не слід переочувати різниці ранґ серед кляс. Керівники трестів і совхозів, високі державні урядовці й шефи поліції та упривелейовані мистці мають безумовно цілком вищі доходи як пересічний рахівник, промисловий урядовець або учитель, які формально належать до кляси „інтеліґенції".

Зародини робітничої аристократії має ще один наслідок: вони спричинюють чимале ослаблення клясової свідомости робітництва, що стало передумовою стабілізації нового клясового суспільства. Автор студії каже: Можна відай закинути, що високі платні, ґратифікації і премії, які отримують високі функціонарі партії, держави і війська, славні літерати й мистці, як також високо кваліфіковані робітники, при панівній системі в Совєтській Росії дають змогу, добре жити, не дозволяють однак збивати більший капітал і передавати його нащадкам. Так було однак перед війною. Повну переміну створила реформа спадкового права в 1945 і закон з 26. серпня 1948, який признає кожному совєтському громадянинові право, через купно або будову мешкального дому в місті або поза ним придбати собі особисту власність.

Це не все. До 1932 існувала по високих школах і вищих фахових школах умова, що 65 процент студентів мусить приналежати робітничій клясі. Це домагання скасовано в 1932. Так створено дальшу важливу передумову стабілізації та ізолювання нової інтеліґенції як кляси. 1940 скасовано теж запоручене в 1936 конституцією безплатне навчання в середніх школах та загострено приділення стипендій. Цим піднесено теж нерівність в ділянці освіти до значення принципу. Питання вищої шкільної освіти стало таким чином в Росії питанням ранґи і мастку.

Треба нового змісту і нових метод

(Докінчення зі стор. 2-гої).

було добре до того часу треба було міняти, удосконалювати. А найважніше треба було бути сміливим новатором. Для нового позему розвитку треба було давати не лише новий зміст в існуючих сус-пільно-громадських організаціях і установах, але теж треба було оглядатися за новими формами для схоплювання життєвих потреб. Це явище мало в однаковій мірі на Наддніпрянщині, як і на Західніх Українських Землях. На Наддніпрянщині навіть швидше тому, що вона в бурі революції і в жорстоких визвольних боях перейшла приспішено свій процес розвитку. Тоді то там передові українські культурні і наукові діячі виповіли були навіть війну т. званій „просвітянщині".

Подібно українське життя в ЗДА перейшло свій „просвітянський" період. Паралельно до цілого українського розвитку і взагалі розвитку інших суспільностей у світі воно вийшло на вищий позем. Українська громада на терені ЗДА постійно розгортає у себе прошарок освічених одиниць, що ставляють підвищені вимоги як до змісту, так і до форм громадської діяльности. В цей спосіб сходяться в одно і напрямні розвитку громадськости, як цілости і розвиток провідних елементів цієї громадськости.

І власне це все вимагає великих кроків вперід, вимагає новизни, покращання. Впроваджувати нові вартості, створювати нові форми чи нові методи, це не значить заперечувати дотеперішні. Ці останні не лише відіграли вирішну ролю в житті й розвитку суспільности, не лише є фундаментом для нових, але внесенням в них того нового, чого потребує життя, вони й надалі виконуватимуть свою творчу організуючу ролю. Без цього перед ними стоятиме загроза хоч повільного, але неминучого занику.

І щойно тоді, коли провідні кола українського громадянства, усвідомивши собі потреби, зуміють новим змістом оживити громадське життя, кинути не лише нові принципи, але створити теж нові вищі методи роботи, щойно тоді треба ждати масового глядача, масового жертводавця, масового співучасника.

Я. Гайвас

ЯПОНСЬКІ КОРАБЛІ В АМЕРИЦІ.

Портленд,, у стейті Ореґон. — Сюди прибув апонський корабель, Гікава Мару, як перший корабель після японсько-американської війни, щоб забрати вантаж жита для Японії. Він приїхав без ніякого прапора аж у пристані вивісив американський прапор. При виїзді вивісив прапор Об'єднаних Націй. Капітаном корабля є Г. Широко. До початку війни в 1941 р. корабель Гікава Мару це єдиний особовий корабель, який остався з могутньої японської торговельної фльоти. Він не зазнав воєнної школи, бо підчас війни служив як шпитальний корабель, хоронений міжнародним правом.

ЯК БЮРО ПОГОДИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ РЯТУЄ ЛЮДЯМ ЖИТТЯ

В цю пору року населення південної частини нашої країни часто дістає попередження про те, що наближається гураган. (Вважається, що вітер, який має швидкість більшу як 75 миль на годину, має „швидкість гурагана"). Ці попередження передаються через радіо з Маямі, Флорида, де знаходиться спеціяльна Служба Попередження про гурагани при Бюрі Погоди Злучених Держав. Ця служба попереджує за 24 години до того, як гураган має пройти над певною територією.

Після попередження, життя міняється всюди, де чекають на гураган. Авта тікають з великих шляхів, шукаючи притулку в ґаражах. Пароплави і човни ховаються у захистку гаванів. Літаки летять до безпечних летовищ. Спеціяльні команди робітників прибувають літаками з сусідніх стейтів для спішного ремонту силовень та комунікацій, що можуть постраждати від гурагану. Часом ціле населення переселюється з небезпечних районів. Тим, що почувають, що їх хата є надто легенька, відкриваються двері громадських будівель. Заготовляються запаси харчів, надто таких, що не потребують варення. Приготовляються гасові лямпи і свічки на той випадок, що не буде електрики. Геть забираються такі предмети як садові інструменти, барила, садова мебля, намети, відра для сміття та інші незакріплені речі, що можуть бути усунені сильним вітром, адже, консервна пушка може стати не менш небезпечною, як куля, як вітер нею здорово стукне! Американський Червоний Хрест та інші допомогові аґенції заготовляють ліки і медикаменти, що можуть придатися пораненим, а також запас харчів і одежі. Робиться все можливе, щоб буря принесла якнайменше шкоди.

Система Попередження Гураганів може ефективно працювати завдяки колективній праці Інтернаціональної Метеорологічної Організації. Ця установа повстала 75 років тому і складається з директорів метеорологічної служби майже всіх країн світу. Всі країни-члени відповідальні за збирання даних на своїй території і за передачу їх пароплавам, літакам, маякам, тощо. Серед районів, з яких Злучені Держави — у співпраці з іншими країнами — збирають метеорологічні данні, є також Караїбське море та Мексиканська Затока, що є справжньою колискою гураганів у Західній Півкулі. Всі пароплави, літаки і метеорологічні станції, що спостерігають гурагани в цих країнах, негайно повідомляють Центр Маямі. З свого боку центр подає через радіо, телефон і телеграф інформацію всім пароплавам, літакам і портовим спорудам.

Як тільки надходить інформація про те, що буря набирає сили гурагану, Повітряні Сили Злучених Держав і Фльота, разом з Бюром Погоди, виряджають спеціяльно устатковані літаки з добре вишколеною і сміливою командою, що мають дослідити гураган і доповісти про його розвиток до Служби Попереджень Гураганів.

Існує три ступені попереджень. Перше повідомлення зветься „дорадчим" і воно випускається, коли гураган щойно формується, або коли він дуже далеко. Друге зветься „тривогою" і випускається, коли уже визначено шлях гурагану і загальна площа його поширення. Третє попередження власне і зветься „попередження гурагану" і розсилається в ті райони, де очікується гураган.

Тепер гурагани приносять велику матеріяльну шкоду, але людське життя не страждає. Не так було перед 1926 роком, коли ще не було системи попереджень. За 19 років — від 1926 до 1045 року кількість людських жертв зменшилась на 95%, не зважаючи на те, що населення загрожених гураганами районів зросло. З 1926 до 1930 року загинуло від гураганів 2,106 осіб, а від 1941 до 1945 лиш 107.

ПОДОРОЖ НА МІСЯЦЬ ЗА 20 РОКІВ.

Ню Йорк. — У зв'язку з оповісткою Плянетаріюм Гейдена, що там списують замовлення на подорож до планет ракетовим літаком, деякі газети помістили пригадку, що на недавньому Міжнародньому Міжпланетному Конґресі у Парижі обгововорювали цю справу зовсім поважно. Валентин Клівер, голова Британського Міжпланетарного Товариства ствердив, що німці своїм винаходом V-2 вказали, що думка подорожі на місяць є можлива до здійснення впродовж 30 до 50 років. Ракету V-2 треба тільки удосконалити так, щоб вона могла летіти на дальшу віддаль, зрештою технічні уладження ракети остаються такі самі. Якщо вдалось би найти шлях на інші планети, тоді на думку науковців не буде підстави до воєн на землі. Арґентинський професор Теофільо Таранера, з університету Ля Плята в Буенос Айрес, думає, що подорож на місяць можна буде здійснити вже впродовж 20 років.

● **Кишенковий радіо-апарат** дістануть лікарі в околиці Ню Йорк. Вони будуть провірювати в означених годинах, чи хто з пацієнтів не кличе їх до себе. Для цієї цілі лікарі будуть мати своє кодове письмо.

● **Туреччина замкнула свій кордон з Болгарією,** обвинувачуючи її в порушенні договору щодо в'їздових віз.

МЕДИЦИНА І ЗДОРОВ'Я

Від Редакції: Чимало наших читачів звертались до Редакції з пропозиціями віддати в щоденнику більше місця практичним щоденним справам, що були б обговорені спеціялістами та допомагали б нам в наших щоденних турботах. Справи нашого особистого і суспільного здоров'я належать до найважливіших з них. Йдучина зустріч цим побажанням, з сьогоднішнім днем починаємо друкувати, та продовжуватимемо у періодичних відступах, оригінальні статті наших лікарів, як теж інтересніші витяги з американських та інших фахово - медичних журналів. Інше діло, що на ці теми чимало дечого вже було надруковано в „Свободі" теж в останніх часах і таких авторитетних авторів, як д-р Роман Осінчук, д-р Берест, д-р Сочинський та інші. Сподіємося, що вони і в майбутньому не відмовлять своєї співпраці.

Крім цього, у формі відповідей на запити друкуватимемо фахові вияснення та поради в справі здоров'я. Відповіді на запити даватиме д-р Р. Сочинський. Вони будуть формульовані загально й не матимуть в собі ані рецепт, ані стислих діяґноз, що їх — річ зрозуміла — не можливо подати без докладного прослідження недужого. Запити прохаємо скеровувати безпосередньо на адресу: Dr. R. Sochynsky, P. O. Box 42, Brooklyn 21, N. Y.

П. О. — Рочестер, Н. Й.

1. Чи нічне потіння дітей — це ознака туберкульози?

Як Ви самі пишете, Ваші діти (6 і 8 років) три тижні тому були прослідженні рентґеном (x-ray) і ніяких змін на легенях не стверджено. Їх задовільний відживний стан (вага тіла, відповідна до росту і віку), добрий апетит і нормальна температура тіла, — також би промовляли проти туберкульози.

Склонність до потіння (транспірації) дуже часто зустрічаємо у дітей, що досить швидко глибоко засипають. Це буває в годинах перед північчю (як у Вашому випадку), себто тоді, коли діти мають найглибший сон. Це явище зникає пізніше коли глибина сну меншає. Діти, що мають взагалі поверховний сон — звичайно не потіють.

Повоєнні роки подекуди збільшили ці ознаки, зокрема в Европі, а пояснити їх можна нервовим вичерпанням. На Ваших дітей вплинуло мабуть не завжди вигідне перебування у переходовому еміґраційному центрі, подорож кораблем і перші, повні вражінь, дні побуту в Америці.

Найкращу поміч може принести духовий і фізичний відпочинок поруч доброго відживлення.

В. В. — Ню Йорк, Н. Й.

2. Чи зміна барви очей у дітей має якесь відношення до їх здоров'я?

Дугівка (iris) — це складова частина ока, що рішає про колір очей. Її розвиток закінчується щойно при кінці другого року життя. Зміна барви очей у цьому віці — це нормальний, фізіологічний процес. У новонароджених немовлят ткака дугівки ще не має в собі фарби. Вона покриває, як ніжна, мутна оболонка, верству рудого піґменту, відбиваючи (рефлєктуючи) більшість світляного проміння. Тому очі немовлят видаються нам ясно блакитними з темним тлом.

Поруч з загущенням цієї тканки наступає виповнення її піґментом. Від його скількости й характеру (тут мають вплив дітичні та расові чинники) залежить пізніший колір очей: блакитний, сірий, синій, зелений, карий чи майже чорний.

У старечому віці колір очей блідне, але вже з інших причин (згрубіння дугівки, творення т. зв. старечого перстня, тощо).

Інж. Н., Алентавн, Па.

3. Один мистець „джіу-джітсу" оповідав мені, що при „нокауті" вживають для оживлення легкі удари пальцями на ямку в околиці шлунка, на ліву підошву або ж на місце між 6-тим і 7-мим грудним ребром. Чи ці способи знані в спортовій медицині. Як пояснити їх ділання?

Пораження при боксі, зване „нокаутом" (knock-out), наступає через удар в голову, шию, живіт взагалі, або ж в околицю шлунка. У двох останніх випадках ділання ясне: подразнення нервового сплету (plexus solaris) — раптове поширення кров'яних посудин і відплив крови з мозку — зімління — відрухове ділання на центральну нервову систему. Твердий удар на підборідок викликає струс мозку й горішньої частини стрижня. — Наслідок: — вище згаданий стан. Удар в задню частину щелепа, або ж в шию викликає подразнення приміщених тут, важних пунктів (sinus carotis) т. зв. симпатичної нервової системи, а як наслідок цього, — раптовий опад тиснення крови з усіма його ефектами.

Наскільки мені відомо, згаданих в запиті рятункових способів у спортовій медицині не примінюється, хоч це наймшлоб своє оправдання. Ці способи пригадують подекуди старі японські методи, побудовані на дуже докладному анатомічно- фізіологічному знанні (напр.: уколення голкою, або легенькі попечення шкіри понад розгалуженням нервів), а їх успіх можна було б пояснити рефлектним (відруховим) діланням на життєво важні центри.

Хльоромицина, як лік проти коклюшу. Д-р Пейне і його співробітники сповіщають про досвіди, зібрані підчас лікування коклюшу (pertussis) хльоромициною, підчас епідемії у Болівії в місяцях червні-листопаді 1949 р. Смертність нелічених пацієнтів нище 5-го року життя досягала 20%. Лікування великими давками вітамінів що приносило іноді полекшу, або пеніциліною чи стрептомициною, які тільки попереджували комлікації, не мало рішального впливу на перебіг хвороби.

Достава хльоромицини була обмежена, тому тільки найтяжче хорі одержували цей медикамент, зокрема ті, де правильність діягнози було потверджено бактерійними дослідами. Лікувалось 62 пацієнтів. Цей антибіотик давалось в різних давках, залежно від ваги тіла дітей, здебільша перорально (через рот). Доза хльоромицини для дітей до одного року життя виносила в цілости 2 грами, у дітей старшого віку вона вагалась між 3-ма і 9-ти ґрамами.

Підчас такого лікування гарячка опадала вже на другий день, а приступи кашлю зникали по 3, найпізніше по 6-х днях.

Автори, роблючи підсумок, твердять, що хльоромицина — це найкращий, досі знаний середник проти коклюшу.

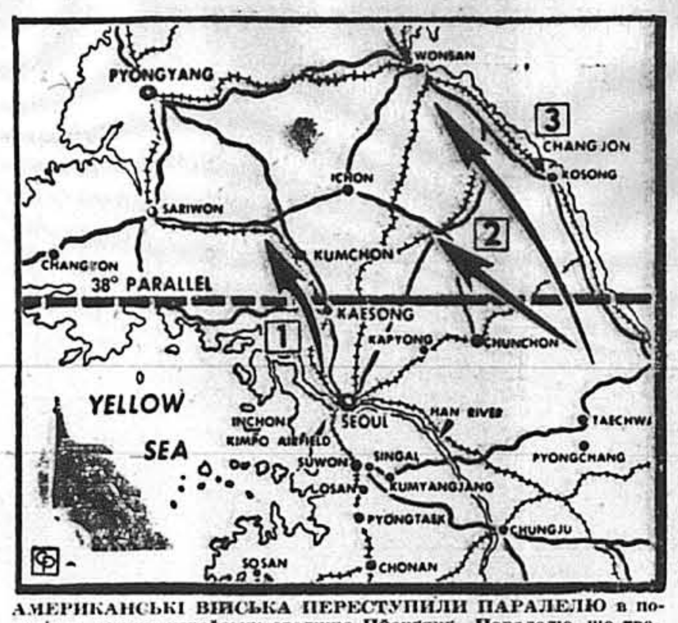
(Michigan State Medical Society Journal, Lansing, 1950).

P. C.

Лікування міґрени карбохолем. Спроба усунути затвердження через подразнення парасимпатичної нервової системи принесли без помітної зміни травлення, несподівану поправу існуючої міґрени у одної 56-літньої пацієнтки. Цим лікарством були 0,002-ґрамові таблетки карбохолю (карбаліно-холіново-хльоридна сполука), які хора приймала 3 рази денно. Це спостереження привело до дальшого успішного лікування хорих на міґрену 12-ти пацієнтів цим препаратом. Цей успіх порівнюється до ділання люміналю при епілепсії. Пацієнтам понад 50 років треба було давати більші давки.

(British Medical Journal, 1950).

P. C.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ПЕРЕСТУПИЛИ ПАРАЛЕЛЮ в поході на комуно-корейську столицю Пйонгянг. Паралелю, що творила штучний кордом між північною і південною частинами Кореї, переступили вперше з'єднання Першої Кавалерійської Дивізії на північ від здобутого ними раніше міста Кайсонг (1). Вміжчасі південно-корейські армії вздовж східного побережжя підійшли вже на вісім миль до важливого порту Вонсан і поширюють свій фронт на захід (2). В останній хвилині повідомлено про закросну на широку скало південно-корейську висадку в Чанґйонг (3) з метою скріпити наступ на Вонсан.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую **ІВАНА та ПАРАНЮ КОНДРИН** з 3-ма дітьми, як рівнож **МАТІЯ КРАЙНИК** з Туря Велика, пов. Долина. Перебували в таборі у Ельванґен, а тепер мабуть у Венезуелі. Хто про них знає, або вони самі, прошу голоситись до:

DANYLO MACYK
Our Lady of the Valley Convent,
Kettle Falls, Wash.

LEGAL ADVERTISEMENT

PUBLIC NOTICE

Please take notice that on Monday, October 16, 1950, at 11:00 A.M. before the Department of Public Utilities, Board of Public Utility Commissioners, at its rooms at 1060 Broad Street, Newark, New Jersey, a hearing will be held on the amended petition filed by Public Service Coordinated Transport and Public Service Interstate Transportation Company requesting the approval of new fare schedules providing for a basic intrastate zone fare of 8¢ instead of the basic intrastate zone fare of 5¢ which is now in effect, and for the approval of certain increases in multiple through fares.

Generally, the increases will be 3¢ in each of the first two zones with not more than a 5¢ increase for a through ride of from 3 to 6 zones. There will be no increase over the present 5¢ basic fare schedules for rides through more than six zones. Furthermore, for rides through more than two zones there will be no increase over the 7¢ basic fare schedules that were in effect from July 4, 1948 to July 12, 1950. Copies of the proposed fare schedules may be inspected at any Company car house, garage, terminal or at the principal office of the Companies at 80 Park Place, Newark 1, New Jersey.

At the said hearing, the Board of Public Utility Commissioners will also determine and establish the present fair value of the petitioners' property used and useful in the public service.

This notice is published by direction of the Board of Public Utility Commissioners, pursuant to its Order dated August 1, 1950, Docket No. 3467.

PUBLIC SERVICE COORDINATED TRANSPORT

PUBLIC SERVICE INTERSTATE TRANSPORTATION COMPANY

William H. Feller
Secretary

Dated: Newark, New Jersey
September 15, 1950.

A-282-50

ПОДЯКА

Цією дорогою складаю мою найщирішу подяку п. д-р Р. Осінчукові і п. д-р Е. Баранові за дбайливу і безінтересовну лікарську опіку над моїм бл. п. мужем підчас його недуги.

Щиро дякую Панству Грицишинам і їх синові Володимирові, п. Клецорам, п. Мандзюкам, пані Ґаздун і п. Ярмоловій за моральну і матеріяльну піддержку. Панству Сосенкам, п. Ломишам, п. Лещукам, п. Винничукам і всім приятелям, що відвідували підчас недуги і піддержували на дусі бл. п. мужа — моє сердечне спасибіг!

Доміцеля Білякова.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від читальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19494 Курпіль Івана і Михайла з с. Дністра Головецького (Турка) від Еви Курпіль, д. Теодора.

19495 Гресик Анну з с. Білківці (Зборів) від Анни з Янігів Данилюк.

19496 Стопкевич Дмитра і Марію з д. Нікодемову від Марков Івана.

19497 Лакоцьку Анелю з с. Городищ (Тернопіль) і Поліщук Павла з с. Носовець (Тернопіль) від Берези Михайла.

19498 До Таборових Управ в Німеччині і Австрії. Просимо оголосити, що Бушинського Володимира з с. Авратина (Базалія) пошукує Анна Перелибіда з Америки. Голоситися до ЗУАДКомітету у Филаделфії під ч. 19498.

19499 Корнутяк Михайла, Ощипок Мотрону і Сливар Степана всіх з с. Присліп (Турка) від Корпутяк Івана.

19500 Тот Марішу і Івана, Неймит Івана з Великої Копані (Севлюш) Марґітеч Ірму і Галас Михайла від Тот Володимира.

19501 Гриценко Івана з с. Кропивники (Добромиль) від Федина Марії.

Голоситися до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. BOX 1661, PHILA. 5, PA.

Листування Редакції

Оцим почуваюся до милого обов'язку переслати вислови моєї щирої подяки Президії Українського Народного Союзу, як власникові, і Редакції нашого цінного часопису „Свобода", за це, що так щиро і зі зрозумінням поставилася до мойого прохання та не на короткий час, але повних чотири роки безперервно і ДАРОМ висилали мені цінний щоденник „Свободу". Як радо витали ми на вигнанні кожну Вашу посилку цього часопису, який є єдиним загально щиро українським, понадпартійним органом, одинокою щоденною трибуною вільного українського слова. Це знає тільки той, в кого ці слова не є пустим звуком, але виповнені реальним змістом щоденної праці для добра нашої знедоленої Батьківщини.

Приїхавши до Канади стаю постійним передплатником нашого цінного часопису „Свобода" і членом великої Родини Українського Народного Союзу.

Прийміть Високоповажаний Пане Редакторе запевнення моєї щирої та глибокої для Вас пошани.

о. Степан Хабурський

Торонто, дня 3 жовтня 1950.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 17. вересня 1950 р., помер по короткій і тяжкій недузі в 61. році життя

ГРИГОРІЙ ВАВРИНЕЦЬ,

довголітний член від. 50 УНСоюзу в Лорийн, О. Покійний походив зі села Мокрини, пов. Самбір, Західна Україна. До УНСоюзу вступив в 1917 р. в 29 році життя. Полишив в смутку жену Катерину.

Небіщик гаряче любив свою церкву і свій нарід. Нехай американська земля буде йому пером!

Секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Від Українського Хору „Думка" в Ню Йорку

Управа Українського Хору „Думка" в Ню Йорку, повідомляє, що згідно з пляном праці на рік 1950-1951 хор узгіднив з Об'єднаним Комітетом Українських Організацій міста Ню Йорку свою участь у Листопадовому й Шевченківському Святах, а крім того намітив власні культурно-мистецькі імпрези та в короткому часі починає пропагандивні вечорі української пісні по американських школах та клюбах.

У тих трьох напрямках хор веде інтензивну працю і тому прохає українські організації не звертатись до нього з домаганнями брати участь в улаштовуваних ними імпрезах, що не лежать в пляні праці хору, узгідненому зі згаданим вгорі Комітетом.

Управа Хору „Думка" в Ню Йорку

ТАРЗАН, ч. 2446. Нема чого спішитися.

Коли Великий Луї подався до звязаного Тарзана, далися чути кроки над головою.

„Це капітан приходить на корабель... Ми відпливемо ранком... Лежи там до того часу".

Скондер засміявся, бо зрозумів, що тоді вони будуть далеко на морю в тому часі, коли літак повернеться за Діяною й Ренді.

Кроки над головою призвели до свідомости малпочоловіка.